

Formy pomocy:

Ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (D.U. z 2025 r. poz. 620)

1. Pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe

art. 97. 1. Powiatowy Urząd Pracy wyznacza bezrobotnemu lub poszukującemu pracy doradcę ds. zatrudnienia, który:

- 1) świadczy pomoc z zakresu pośrednictwa pracy oraz ułatwia dostęp do innych form pomocy, w tym informuje o możliwości skorzystania z pomocy w ramach poradnictwa zawodowego;
- 2) przeprowadza rozmowy z bezrobotnym lub poszukującym pracy w celu ustalenia jego sytuacji i potrzeb w zakresie możliwości wejścia lub powrotu na rynek pracy;
- 3) przygotowuje IPD i monitoruje jego realizację;
- 4) utrzymuje stały kontakt z bezrobotnym lub poszukującym pracy.

art. 88. 1. Powiatowy Urząd Pracy, udzielając pomocy określonej w ustawie, przygotowuje IPD dla bezrobotnego, który jest zarejestrowany łącznie przez okres ponad 90 dni w okresie ostatnich 180 dni, bezrobotnego lub poszukującego pracy, będących osobami do 30 roku życia oraz na wniosek dla poszukującego pracy.

art. 88. 5. Przygotowanie IPD następuje w trakcie rozmowy z bezrobotnym lub poszukującym pracy, niezwłocznie po dniu rejestracji lub zaistnieniu okoliczności z art. 88. 1.

art. 88. 8. PUP w okresie realizacji IPD kontaktuje się z bezrobotnym lub poszukującym pracy, co najmniej raz na 30 dni w celu monitorowania sytuacji i postępów w realizacji działań przewidzianych w IPD.

art., 88. 11. Jeżeli w wyniku realizacji IPD długotrwale bezrobotny lub bezrobotny będący osobą do 30. roku życia, podjął zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub rozpoczął działalność gospodarczą, doradca ds. zatrudnienia za zgodą tego bezrobotnego, może utrzymywać z nim kontakt, mający na celu jego wspieranie w utrzymaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, przez okres do 60 dni od dnia jego wyrejestrowania.

art. 87. 1. Powiatowy Urząd Pracy, udzielając pomocy określonej w ustawie świadczy poradnictwo zawodowe, które polega na udzielaniu pomocy bezrobotnym, poszukującym pracy i osobom niezarejestrowanym, w tym osobom biernym zawodowo, w wyborze lub zmianie zawodu, miejsca pracy, kierunku kształcenia lub szkolenia, w planowaniu rozwoju zawodowego, a także przedsiębiorcom w planowaniu działań, których celem jest adaptacja do wymogów rynku pracy, w tym podnoszenie kompetencji zawodowych.

art. 87. 4. Poradnictwo zawodowe może być świadczone na odległość z wykorzystaniem narzędzi teleinformatycznych.

- 2. Szkolenia (art. 100, art. 101, art. 235)** – pomoc w nabywaniu wiedzy lub kwalifikacji realizowana na wniosek bezrobotnego/poszukującego pracy poprzez złożenie wniosku na wybrane przez niego szkolenia wraz z uzasadnieniem celowości szkolenia lub szkolenia zamawiane przez starostę w oparciu o diagnozę zapotrzebowania na zawody, umiejętności, kwalifikacje lub zgłoszenie pracodawcy lub przedsiębiorcy. Szkolenie finansowane do wysokości 300 % przeciętnego wynagrodzenia. W okresie odbywania szkolenia przysługuje stypendium oraz zwrot kosztów przejazdu.

3. **Koszty potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności lub kosztów uzyskania dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności (art. 101.3, art. 102)** – finansowane do wysokości przeciętnego wynagrodzenia.
4. **Bon na kształcenie ustawiczne (art. 107)** – stanowi gwarancję sfinansowania bezrobotnemu/poszukującemu pracy wskazanego przez niego kształcenia ustawicznego w postaci opłacenia kosztów jednego lub kilku szkoleń, studiów podyplomowych, kosztów potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności lub kosztów uzyskania dokumentów potwierdzających nabycie wiedzy i umiejętności do wysokości przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu przyznania bonu, a koszty przekraczające ten limit finansuje bezrobotny lub szukający pracy.
5. **Pożyczka edukacyjna (art. 111)** – udzielana na wniosek bezrobotnego/poszukującego pracy, na sfinansowanie kosztów należnych instytucji prowadzącej kształcenie lub instytucji szkoleniowej, instytucji potwierdzającej nabycie wiedzy i umiejętności lub instytucji wydającej dokumenty potwierdzające nabycie wiedzy i umiejętności, w celu poprawy jego sytuacji na rynku pracy. W ramach pożyczki, nie finansuje się studiów pierwszego i drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich oraz kształcenia w szkole doktorskiej. Udzielana do wysokości 400% przeciętnego wynagrodzenia.
6. **Finansowanie opłat za postępowanie nostryfikacyjne (art. 103)** – Starosta, na wniosek bezrobotnego lub szukającego pracy, może sfinansować opłatę pobieraną za postępowanie nostryfikacyjne albo postępowanie, o którym mowa w art. 327 ust 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
7. **Finansowanie opłat za przeprowadzenie postępowania i wydanie decyzji w prawie uznania kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawody regulowanego albo do podejmowania lub wykonywania działalności regulowanej (art. 104)** – ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej.
8. **Bon na zasiedlenie (art. 208)** – może zostać przyznany do wysokości 200% przeciętnego wynagrodzenia w związku z zamiarem podjęcia przez bezrobotnego zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, jeżeli odległość od miejsca dotychczasowego zamieszkania do miejscowości, w której bezrobotny zamieszka w związku z zamiarem podjęcia zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, wynosi co najmniej 80 km lub łączny najkrótszy czas dotarcia do tej miejscowości i powrotu do dotychczasowego miejsca zamieszkania przekracza 3 godziny dziennie.
9. **Staż (art. 2 ust 44 oraz art. 114-118 oraz art. 120, art. 119, art. 121-122)** – to nabywanie przez bezrobotnego wiedzy i umiejętności przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Staż może trwać od 3 do 6 miesięcy. W trakcie stażu bezrobotnemu przysługuje stypendium stażowe w wysokości 160% zasiłku dla bezrobotnych. Łączny okres staży odbywanych przez bezrobotnego nie może przekroczyć 24 miesięcy w okresie kolejnych 10 lat. Staż może być zakończony potwierdzeniem nabycia umiejętności przeprowadzanym przez uprawnioną instytucję. Osobie, która odbyła staż o którym mowa w art. 119 ust.1 przysługuje dodatek do stypendium po uzyskaniu dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności

w terminie 12 miesięcy od ukończenia stażu. Wysokość dodatku wynosi 20% zasiłku dla bezrobotnych.

10. Zatrudnienia subsydiowane

- 1) **Prace interwencyjne (art. 135)** – pracodawcy, który zatrudnił bezrobotnego w ramach prac interwencyjnych w pełnym wymiarze czasu pracy na okres od 3 do 12 miesięcy, może otrzymać zwrot część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych w wysokości nieprzekraczającej jednak kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę za każdego bezrobotnego, obowiązującej w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca.
- 2) **Roboty publiczne (art. 136)** – organizator, który zatrudnił skierowanych bezrobotnych przez okres do 6 miesięcy, może otrzymać zwrot część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne bezrobotnych w wysokości nieprzekraczającej jednak kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych w miesiącu w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy oraz 50 % przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia.

11. Refundacja części kosztów wynagrodzenia i składek ZUS poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne dla podmiotu prowadzącemu Dom Pomocy Społecznej i jednostce organizacyjnej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (art. 140) – w wysokości uprzednio uzgodnionej w umowie, nieprzekraczającej kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych w miesiącu w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy oraz wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę.

12. Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego – bezrobotnego, który ukończył 50. rok życia, a nie ukończył 60 lat (art. 141) – Starosta może, na podstawie zawartej umowy, przyznać pracodawcy lub przedsiębiorcy dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego w wysokości nie wyższej niż połowa minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie za każdego zatrudnionego bezrobotnego albo poszukującego pracy:

- 1) bezrobotnego, który ukończył 50. rok życia, a nie ukończył 60 lat – w przypadku kobiety lub 65 lat – w przypadku mężczyzny – przez okres 12 miesięcy,
- 2) poszukującego pracy, który ukończył 60 lat – w przypadku kobiety lub 65 lat – w przypadku mężczyzny – o ile nie był on zatrudniony lub nie wykonywał innej pracy zarobkowej u tego pracodawcy, bezpośrednio przed zarejestrowaniem jako bezrobotny albo poszukujący pracy – przez okres 1 miesiąca.

13. Prace społecznie użyteczne (art. 142) – osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku korzystająca ze świadczeń pomocy społecznej może zostać skierowana do wykonywania prac jeżeli zamieszkuje lub przebywa na terenie gminy, która organizuje te prace.

14. Refundacja pracodawcy lub przedsiębiorcy części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne za skierowanych bezrobotnych poszukujących pracy niezatrudnionych i niewykonywujących innej pracy zarobkowej, opiekunów osoby niepełnosprawnej, zatrudnionych co najmniej w połowie

pełnego wymiaru czasu pracy (**art. 143**) – w wysokości nieprzekraczającej kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych w miesiącu w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy oraz kwoty połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującej w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia.

15. Środki na utworzenie stanowiska pracy zdalnej (art. 144) – mogą zostać przyznane pracodawcy lub przedsiębiorcy na utworzenie stanowiska pracy zdalnej w rozumieniu art. 67¹⁸ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, dla skierowanego bezrobotnego, zwane dalej „grantem” w kwocie nie wyższej jednak niż 3-krotność minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w dniu zawarcia umowy, za każdego skierowanego bezrobotnego. Pracodawca lub przedsiębiorca utrzymuje w zatrudnieniu skierowanego bezrobotnego przez okres 12 miesięcy w pełnym wymiarze czasu pracy lub przez okres 18 miesięcy w co najmniej połowie pełnego wymiaru czasu pracy.

16. Świadczenie aktywizacyjne (art. 145) – może zostać przyznane pracodawcy za zatrudnienie w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy:

- 1) bezrobotnego lub poszukującego pracy niezatrudnionego i niewykonującego innej pracy zarobkowej rodzica powracającego na rynek pracy po przerwie związanej z wychowywaniem dziecka;
- 2) bezrobotnego lub poszukującego pracy niezatrudnionego i niewykonującego innej pracy zarobkowej opiekuna powracającego na rynek pracy po przerwie związanej ze sprawowaniem opieki nad osobą zależną.

Świadczenie aktywizacyjne przysługuje przez okres 12 miesięcy w wysokości:

- 1) połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie, w przypadku zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy;
- 2) 1/4 minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie, w przypadku zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy.

17. Refundacja kosztów opieki nad dzieckiem lub dziećmi (art. 146) – osoba bezrobotna może ubiegać się o refundację kosztów opieki nad dzieckiem do 7 roku życia, a w przypadku dziecka niepełnosprawnego – do 18 roku życia, w wysokości nie wyższej niż połowa zasiłku, jeżeli bezrobotny podejmie zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub zostanie skierowany do innej formy pomocy, oraz pod warunkiem osiągnięcia z tego tytułu miesięcznie przychodów nieprzekraczających minimalnego wynagrodzenia za pracę.

18. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej (art. 147 – 153) – mogą zostać przyznane osobie bezrobotnej, absolwentowi Centrum integracji społecznej lub Klubu integracji społecznej oraz poszukującemu pracy niezatrudnionemu i niewykonującemu innej pracy zarobkowej opiekunowi osoby niepełnosprawnej w wysokości nie wyższej niż 6 – krotność przeciętnego wynagrodzenia.

19. Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy (art. 154 – 159) – dla przedsiębiorcy, w tym żłobkowi lub klubowi dziecięcemu lub podmiotowi świadczącemu usługi rehabilitacyjne, przedsiębiorstwu społecznemu, niepublicznemu przedszkolu lub niepublicznej innej formie wychowania przedszkolnego, niepublicznej szkole lub producentowi rolnemu przysługującemu prawo do obniżenia podatku od towarów i usług należnego o kwotę podatku naliczonego. Refundacja obejmuje wydatki

na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy bez podatku od towarów i usług.
Wysokość refundacji stanowi:

- 1) nie więcej niż 4-krotność przeciętnego wynagrodzenie (utrzymanie stanowiska pracy przez 12 miesięcy) albo
- 2) więcej niż 4-krotność ale nie więcej niż 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia (utrzymanie stanowiska pracy 18 miesięcy).

20. Jednorazowe środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej (art. 161 – 166) – Starosta może przyznać z Funduszu Pracy:

- 1) bezrobotnemu,
- 2) absolwentowi CIS,
- 3) absolwentowi KIS,
- 4) poszukującemu pracy niezatrudnionemu i niewykonującemu innej pracy zarobkowej, w tym poszukującemu pracy niezatrudnionemu i niewykonującemu innej pracy zarobkowej opiekunowi osoby niepełnosprawnej –jednorazowo środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem tej działalności, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6 – krotność przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu zawarcia umowy na jednego członka założyciela spółdzielni lub na jednego członka przystępującego do spółdzielni socjalnej.

21. Środki dla spółdzielni socjalnej lub przedsiębiorstwa społecznego (art. 167 – 170):

- 1) na utworzenie stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego lub skierowanego poszukującego pracy, o którym mowa w art. 161 pkt 4, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu zawarcia umowy;
- 2) na finansowanie kosztów wynagrodzenia wypłacanego miesięcznie w wysokości nie wyższej niż kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w dniu zawarcia umowy, przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy dla zatrudnionego skierowanego bezrobotnego lub zatrudnionego skierowanego poszukującego pracy, o którym mowa w art. 161 pkt 4.

22. Z Funduszu Pracy lub ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej mogą być finansowane pożyczka na podjęcie działalności gospodarczej, usługi doradcze i szkoleniowe oraz pożyczki na utworzenie stanowiska pracy (art. 172 – 196). Bank Gospodarstwa Krajowego wybiera pośredników finansowych, którzy udzielają pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej, utworzenie stanowiska pracy lub dostosowanie stanowiska pracy do pracy zdalnej oraz zapewniają usługi doradcze i szkoleniowe.

23. Wsparcie dla długotrwale bezrobotnych (art. 200) – sfinansowanie działań w zakresie reintegracji społecznej długotrwale bezrobotnego mające na celu odbudowanie i podtrzymanie u długotrwale bezrobotnego umiejętności pełnienia ról społecznych w życiu społecznym i zawodowym oraz zmotywowanie długotrwale bezrobotnego do podejmowania aktywności zawodowej.

24. Pakiet aktywizacyjny (art. 201) – PUP może skierować bezrobotnego do realizacji pakietu aktywizacyjnego, składającego się z maksymalnie trzech form pomocy.

25. Wsparcie dla osób do 30. roku życia (art. 202)

Osobie do 30. roku życia w okresie do 4 miesięcy od dnia rejestracji jako bezrobotny lub poszukujący pracy PUP przedstawia propozycję zatrudnienia, stażu, szkolenia lub innej formy pomocy, zgodnie z IPD. Sporządzenie IPD jest poprzedzone oceną umiejętności cyfrowych bezrobotnego lub poszukującego pracy.

26. Inne dodatkowe formy pomocy (art. 205 – 206):

- 1) **finansowanie kosztów badań** – bezrobotny/poszukujący pracy może zostać skierowany na badania lekarskie lub psychologiczne w celu stwierdzenia zdolności do wykonywania pracy, uczestnictwa w formie pomocy lub wykluczenie przeciwwskazań do wykonywania pracy związanej z formą pomocy.
- 2) **zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania** – bezrobotny/poszukujący pracy może ubiegać się o zwrot kosztów przejazdu: przez okres do 12 miesięcy w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub udziału w formie pomocy, gdy spełnione są określone warunki.